

BESLUT

2019-02-04 Dnr: 18/03275

SAKEN

Rapport, SVT1, 2018-09-19, kl. 18.00, inslag om en bank; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kravet på saklighet.

INSLAGET

Inslaget handlade om att Danske Banks vd avgått med anledning av en penningtvättskandal. Inledningsvis sades bland annat följande av en reporter.

Det blev en världsnyhet. Runt tvåhundra miljarder danska kronor från suspekta kunder har slussats igenom Estlands-kontoret. Ett fyrtiotal tidigare anställda har polisanmälts och nu väntar flera utredningar från finansmyndigheter.

I inslaget intervjuades sedan flera personer, däribland vd:n, varpå följande sades.

(Reporter) – När investeraren [namn] började utreda rysk korruption mördades hans advokat. När han följde pengarna ledde spåren till Danske Bank. (Investerare, enligt svensk textning) – Vi har lyckats identifiera 8,8 miljarder dollar i misstänkta transaktioner. Pengarna kom från Ryssland och bär alla kännetecken på penningtvätt.

ANMÄLAN

Anmälaren ifrågasätter om uttalandet "När investeraren [namn] började utreda rysk korruption mördades hans advokat" stämmer överens med vad som framkommit i den brottsutredning som följde efter advokatens död.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anför att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför följande.

Uppgiften att advokaten mördades bygger på den samsyn som finns i västvärlden att mannens död var en följd av misshandel och vanvård i fängelse. Hans fängslande och död har utretts av många olika rättsinstanser och organisationer.

Advokaten dog i ryskt fängelse år 2009 bara några dagar innan han skulle släppas. Under de 358 dagar han satt i fängelse utvecklade han gallsten, pankreatit och blockerad gallblåsa men gavs inte adekvat sjukvård. Ett råd för mänskliga rättigheter som inrättats av Kreml fann att han hade misshandlats strax innan han dog. Men vid en rättegång år 2012 frikändes de ansvariga vid Butyrkafängelset från anklagelsen att ha orsakat advokatens död. Omständigheterna kring advokatens död fortsätter att vara mycket politiserade och senast i november år 2018 anklagade ryska myndigheter investeraren för att ha förgiftat advokaten i fängelset.

År 2012 tillkom en lag i USA för att förhindra ryska medborgare som ansågs vara inblandade i advokatens död att få inträde i landet. Lagen har även fått till följd att miljoner i ryska ekonomiska tillgångar strypts i USA.

Ingen är fälld för att ha mördat advokaten, men den överväldigande bevisning som tagits fram av journalistnätverk som IPCIJ, människorättsorganisationer, journalister och andra oberoende bedömare gör att redaktionen anser att formuleringen att han blev mördad var sakligt korrekt i inslagets kontext. Exempelvis skriver brittiska Guardian att advokaten "slogs ihjäl i ett ryskt fängelse" och Forbes skriver att det funnits upprepade anklagelser om att mannen torterades i fängelset och att han slutligen slogs ihjäl.

SVT vill även anföra att nyhetsinslaget handlade om anklagelser om penningtvätt i en dansk bank och att uppgiften om advokaten inte hade en avgörande betydelse för förståelsen av nyheten.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Mot bakgrund av vad SVT anfört i sitt yttrande anser granskningsnämnden att påståendet att advokaten mördades inte medför att inslaget strider mot kravet på saklighet.

Staffan Dopping, Bo-Erik Gyberg och Gunnar Springfeldt efter föredragning av
Jenny Grass.
På granskningsnämndens vägnar
Malin Bonthron
Jenny Grass

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.